

Роль ІКТ у підвищенні
професіоналізму педагогів у
міжтестастаційний період в
умовах реформування освіти

Загальні компетентності вчителів

```
graph TD; A[Загальні компетентності вчителів] --> B[психологічна]; A --> C[загальнонаукова]; A --> D[загальнокультурна]; C --> E[предметно-методична]; C --> F[інформаційна]
```

психологічна

загальнонаукова

загальнокультурна

предметно-
методична

інформаційна

Концептуальні засади формування ІКТ-компетентності

Інформаційні технології - це сукупність інформаційних процесів з використання засобів обчислювальної техніки, що забезпечують швидкий пошук інформації, доступ до джерел інформації.

Комунікаційні - підвищення ролі комп'ютерних мереж у забезпеченні реалізації інформаційних процесів.

Інформаційно-комунікаційні технології

Інформаційно-комунікаційні технології навчання (ІКТ) - це сукупність методів і технічних засобів реалізації інформаційних технологій на основі комп'ютерних мереж і засобів забезпечення ефективного процесу навчання.

Суть

- Інформаційно - комунікаційними технологіями називають ті, що використовують спеціальні технічні інформаційні засоби (ЕОМ, аудіо, кіно, відео, мультимедійні пристрої).
- Термін «інформаційно-комунікаційні» є об'єднуючим для різних варіантів технологій та вказує на специфіку інтерактивного навчання – діалог у системі «користувач – комп'ютер»

Варіанти використання технології

- «проникаюча» (застосовується у процесі вивчення певних тем, розділів для розв'язання конкретних дидактичних завдань);
- «основна» (визначальна, особливо у складі технологій програмованої та дистанційної форми навчання);
- монотехнологія (увесь процес навчання й управління, зокрема і всі види діагностики та моніторинг, ґрунтується на використанні комп'ютера).

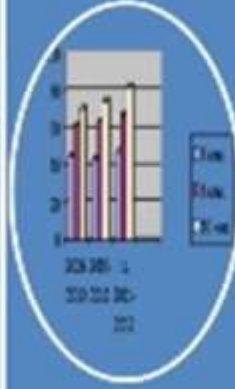

Прогнозовані результати:

- формування умінь працювати з інформацією.
- розвиток комунікативних здібностей.
- створення умов для розвитку та самореалізації учнів;
- засвоєння продуктивних знань, умінь;
- розвиток потреби поповнювати знання;
- вміння на основі аналізу попередньої інформації формувати власну точку зору;
- генерувати власні оригінальні думки та ідеї;
- сформувати вміння реалізовувати на практиці на основі власних ідей нові схеми, розробки, технології, пристрої тощо.

Стабільний рівень
на усіх щаблях
навчання (100 %)

Позитивна
динаміка за
показником
“ Якість знань ”

Учні-переможці
районного етапу
олімпіади та
конкурсів

Оволодіння учнями
ключовими
компетентностями

Сформованість
науково-
дослідницьких
навичок

Активізація
пізнавальної
діяльності

Підвищення
мотивації до
навчання

РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ

ІКТ - компетентність педагога – це

- здатність педагога розв'язувати професійні завдання з використанням сучасних засобів і методів інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ);
- його уже стала, особистісна якість, характеристика, що відбиває реально досягнутий рівень підготовки в галузі використання засобів ІКТ у професійній діяльності;
- особливий тип організації предметно-спеціальних знань, що дозволяють правильно оцінювати ситуацію і приймати ефективні рішення в професійно-педагогічній діяльності, використовуючи ІКТ.

Основний змістовний аспект

ІКТ-компетентності педагога полягає у:

- наявності знань щодо особливостей інформаційних потоків у своїй предметній галузі;
- володінні основами аналітико-синтетичної переробки інформації;
- засвоєнні технологій підготовки педагогічної інформаційної продукції;
- володінні конкретними навичками з використання технічних засобів в освітньому процесі та в самостійній роботі з підвищення професійної кваліфікації.

Структура ІКТ-компетентності

Чинники, які впливають на формування ІКТ-компетентності педагогічних працівників під час навчання

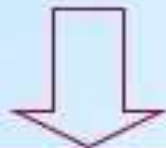
добір та розробка професійно орієнтованих завдань, педагогічних ситуацій, які створюють мотивацію для оволодіння інформаційними технологіями

навчання за допомогою наочних моделей, засобів мультимедіа, Інтернет-ресурсів

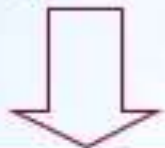
виконання, враховуючи навчальну спеціалізацію педагогів, творчих проектів з використанням інформаційних технологій

Суб'єктивні чинники, що впливають на ІКТ-компетентність педагогів

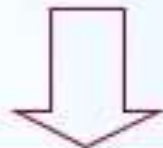
Наявність
домашнього
комп'ютера

Наявність
домашньої
електронної
медіатеки

Фахова
підготовка

Творча
активність

ІКТ-компетентність педагога

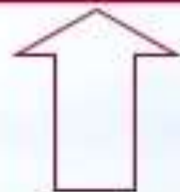
Вік педагога

Проходження
курсів з ІКТ

Частота
використання
ІКТ

Доступ
до
Інтернет

Функції ІКТ-компетентності педагога:

- **пізнавальна**, спрямована на систематизацію знань, на пізнання і самопізнання людиною самої себе;
- **комунікативна**, носіями якої є семантична компонента, носії інформації;
- **адаптивна**, що дозволяє адаптуватися до умов життя та діяльності в інформаційному суспільстві;
- **нормативна**, що проявляється системою моральних та юридичних норм та вимог в інформаційному суспільстві;
- **оціночна**, котра передбачає вміння орієнтуватися в потоках різноманітної інформації, виявляти й відбирати відому і нову, оцінювати значиму і другорядну;
- **інтерактивна**, спрямована на активну самостійну і творчу роботу людини, що призводить до саморозвитку та самореалізації.

Рівні володіння ІКТ-компетенціями:

- *педагогічний* (психолого-педагогічний, методичний, творчий);
- *предметно-орієнтований*;
- *базовий*.

Етапи оволодіння ІКТ-компетенціями

*Практичний (професійний)
рівень володіння
ІКТ-компетенціями*

*Технологічний рівень
володіння
ІКТ-компетенціями*

*Базовий рівень володіння
ІКТ-компетенціями*

Базові ІКТ-компетенції включають:

- наявність загальних уявлень у сфері ІКТ;
- наявність уявлень про електронний освітній ресурс;
- володіння інтерфейсом операційної системи;
- наявність загальних уявлень у сфері мультимедіа;
- володіння технікою підготовки графічних ілюстрацій на основі растрової графіки;
- володіння навичками користувача офісних технологій у контексті підготовки дидактичних засобів з предметної галузі та робочих документів;
- володіння базовими Інтернет-сервісами і технологіями;
- володіння основами технології побудови web-сайтів.

Мінімальні інваріантні навички інформатичної діяльності вчителя містять:

- уміння застосовувати комп'ютер і периферійне устаткування;
- уміння застосовувати прикладне програмне забезпечення та графічний інтерфейс на рівні користувача,
- уміння застосовувати комунікаційні засоби (електронна пошта, Інтернет) на рівні користувача;
- уявлення про правові та етичні норми роботи з інформацією;
- уміння застосовувати санітарні норми та правила при роботі з комп'ютером;
- уміння застосовувати санітарні норми та правила при роботі з комп'ютером;
- уявлення про інформаційні та освітні ресурси (електронні педагогічні ЗМІ, освітні портали та колекції цифрових освітніх ресурсів) і вміння ними скористатися;
- уміння використовувати презентаційне обладнання та засоби;
- уміння працювати з різними видами інформації на рівні користувача.

На предметно-орієнтованому рівні педагог має:

- вибірково використовувати ІКТ-ресурси в професійній діяльності (текстові, графічні, обчислювальні, мультимедійні середовища, пошукові системи);
- мати повну уяву про існуючі медіаресурси та освітні ресурси в Інтернет для використання в освітньому процесі з предмета, уміти ними користуватись;
- уміти оцінювати основні педагогічні властивості електронних освітніх продуктів, визначати педагогічну доцільність їх використання в навчальному процесі;
- уміти вибірково застосовувати в професійній діяльності різні моделі використання ІКТ у навчальному процесі залежно від реального оснащення закладу освіти;
- уміти використовувати в процесі викладання предмета інформаційно-комунікаційні технології та цифрове обладнання;
- застосовувати на практиці мережні технології для участі в мережних педагогічних спільнотах;
- уміти технологічно представити свій педагогічний досвід засобами ІКТ.

Компоненти ІКТ-компетентності педагога:

- знання системи послуг для здобуття поточної та ретроспективної інформації й регулярного звернення до неї, у тому числі через глобальної мережу Інтернет;
- здатність оцінити для задоволення різних інформаційних потреб цінність, ефективність і надійність інформації, отриманої з різних джерел;
- володіння основними навичками здобуття інформації в автоматизованих системах і зберігання власної інформації,

Складові ІКТ - компетентності

Інформаційно-комунікаційна
компетентність

```
graph TD; A[Інформаційно-комунікаційна компетентність] --> B[загальна]; A --> C[діагностична]; A --> D[предметно-орієнтована]
```

загальна

діагностична

предметно-орієнтована

Загальна компетентність

- це здатність учителя використовувати інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) у викладанні навчального предмету і для забезпечення навчально-виховного процесу створювати:

таблиці

презентації

малюнки

Тестові завдання

діаграми

Текстові документи

Діагностична компетентність

- допомагає вчителям аналізувати досягнення учнів під час навчання, особливо враховуючи те, що за останні роки змінився вектор навчального процесу – він став насиченим тестовими завданнями.

Учителі повинні мати здатність здійснювати:

Моніторинг результатів
навчальної діяльності

Проміжне
діагностування

Електронне
тестування

Прогнозування

Організація навчального процесу засобами інформаційно- комунікаційних технологій

Неможливо уявити діяльність учителів без:

електронних
енциклопедій

готових
навчальних
програмних
педагогічних
засобів

електронних
підручників

демонстраційни
х програм

самостійно
створених
мультимедійних
дидактичних
матеріалів

Упровадження ІКТ у повсякденну діяльність учителя з метою підвищення рівня його ІКТ-компетентності передбачає таку поетапну

послідовність:

переведення в електронну форму документації, яка готується щорічно (освітня програма, поурочне планування, конспекти навчальних занять)

створення загальної бази завдань учням (усе, що раніше видавали їм на паперовому носії, може бути занесене в комп'ютер і систематизовано за темами)

використання для ілюстрації на навчальних заняттях електронних ресурсів (пам'яток)

Упровадження ІКТ у повсякденну діяльність учителя з метою підвищення рівня його ІК-компетентності передбачає таку поетапну

послідовність:

1. Підготовка до навчальних занять в електронній формі (маємо на увазі поурочне планування і власні презентації, «приготовлені» з електронних «інгредієнтів»)

2. Організація проектної роботи з предмету засобами інформаційно-комунікаційних технологій (створення тематичних сайтів, електронних посібників та їх каталогізація)

3. Використання мультимедійних дисків та ресурсів Інтернет для самостійної роботи учнів

4. Використання мультимедійних дисків та ресурсів Інтернет для самостійної роботи учнів

Формується ІКТ-компетентність учителів за умови:

- готовності вчителя до використання ІКТ у своїй роботі;
- створення тренінгової системи навчання;
- забезпеченні неперервної освіти впродовж усього життя;
- системного використання набутих навичок у педагогічній практиці;
- постійного підвищенні рівня сформованості інформаційно-комунікаційної культури шляхом переходу від базового рівня володіння ІКТ-компетенціями до професійного рівня.

Формування ІК-компетентності сприяє:

- всебічному розвитку вчителів-предметників;
- самовдосконаленню;
- бажанню вчитися впродовж усього життя; розумінню інформаційно-комунікаційних процесів;
- здатності застосовувати опановане у професійній діяльності;
- удосконалювати професійну майстерність;
- застосовувати набуті знання у педагогічній практиці.

Інформаційно-комунікаційна
компетентність

особистості виявляється в
раціональному доборі та
свідомому застосуванні
нею певних ІКТ
у процесі активного розв'язання
різноманітних завдань
із досягненням успішного результату